

TIENPUNTENPLAN (GROEI & BLOEI)

Alle tuinen van Nederland vormen samen één groene oase. Iedereen kan meedoen om (verdere) klimaatverandering tegen te gaan en de biodiversiteit te bevorderen door te tuinieren met respect voor de natuur. Het tienpuntenplan van Groei & Bloei biedt hiervoor bruikbare handvatten.

1. Voed de bodem en spit liever niet

Schimmels, bacteriën en bodemdierpjes zorgen voor een gezonde bodem. Planten krijgen daarin een goede start en zijn weerbaarder tegen ziekten. Door zo min mogelijk te spitten blijft de bodemstructuur intact, belangrijk voor toe- en afvoer van water en voedingsstoffen. Knip afgestorven plantendelen liever af en laat het snoeisel liggen, net als afgevallen bladeren, maar niet in de vijver of op het gazon. De plantaardige resten verteren ter plekke en voeden zo het bodemleven en daardoor ook de planten zelf. Ook zorgt dit 'mulchen' voor een gelijkmatige temperatuur van de bodem en bescherming tegen droogte of juist overmatig vocht. Ook insecten – van groot belang voor de biodiversiteit – profiteren van een bedekte bodem.

2. Maak je eigen compost

In de natuur worden alle gevallen bladeren en plantresten gerecycled. Dit kunnen we zelf ook doen door in de eigen tuin (niet-zieke) plantenresten en ongekookt plantaardig keukenafval te composteren. De ideale verhouding is ongeveer 60% bruin materiaal (zoals herfstbladeren en klein geknipte takjes) en 40% groene stof (bijvoorbeeld verse plantenresten). Een beetje vocht in de compostbak is prettig, maar niet te veel. Wormen versnellen het verteringsproces en verhogen de plantaardige voedingswaarde door hun uitwerpselen. Na enkele maanden tot een jaar is de compost klaar, lekker geurend naar bosgrond. Pas wel op dat een eventueel hommelnest niet verstoord raakt door het leegscheppen van de compostbak.

3. Haal tegels eruit en zet planten erin

Niet meer dan een derde van de tuin mag bebouwd, betegeld of (met half-verharding) afgedekt zijn. Haal dus overtollige tegels weg en maak daar bijvoorbeeld een stapelmuurtje voor kleine dieren van. Groen zorgt voor optimale waterafvoer, bescherming tegen droogte en houdt de omgevingstemperatuur aangenaam. Insecten, vogels en zoogdieren vinden in een groene tuin een leefgebied, het bodemleven verbetert en mensen voelen zich prettiger en gezonder.

4. Wees wijs met water

Vang overtollig regenwater op in een regenton en gebruik dit in tijden van droogte. Kies voor planten die geschikt zijn voor de omstandigheden in de tuin (zon/schaduw, zand/klei). De juiste plant op de juiste plaats scheelt verspilling van (kraan)water. Ook mulchen helpt dus om op natuurlijke wijze de bodemvochtigheid te reguleren. Overweeg het aanleggen van een kleine vijver, voor nóg meer biodiversiteit in de tuin.

5. Varieer met duurzaam gekweekte planten en bomen

Kies waar mogelijk voor duurzaam (buiten) gekweekte, bij voorkeur biologische beplanting, in grote variëteit. Plant bomen, struiken, vaste planten, eenjarige bloeiers en bolgewassen die samen stuifmeel en nectar bieden, van het vroege voorjaar tot de late de herfst. Deze bloeiboog is van levensbelang voor insecten. Vooral inheemse beplanting bevordert de biodiversiteit. Elke extra boom zorgt voor weldadige schaduw en afkoeling in de warme zomer, naast het opnemen van CO₂, belangrijk in het temperen van de klimaatverandering.

6. Bekijk het gazon anders

Maai wat minder vaak en laat aangewaaide plantjes in het gazon staan. Die zorgen juist voor bodemverbetering en herstel. Daarnaast dragen deze bij aan de biodiversiteit. Overweeg om de bloemenborders te verbreden of verander (een deel van) het gazon in bloemenweide. Dat scheelt ook nog eens veel maaien.

7. Gebruik liever geen turf

In gangbare tuinaarde en potgrond zit vaak turf, die wordt gewonnen uit veengebieden elders in Europa (omdat de winning in Nederland België inmiddels verboden is). De vorming van veen verloopt extreem traag en daarom treedt niet of nauwelijks herstel op van veengebieden na afgraving. Turfwinning leidt tot verhoging van de CO₂ in de atmosfeer en verlies van biodiversiteit. Kies daarom voor turfvrrije alternatieven (zoals de biologische tuinaarde of potgrond). Door mulchen of het gebruik van (eigen) compost is tuinturf eigenlijk helemaal overbodig.

8. Bestrijd plagen op een natuurlijke manier

In de natuur – en dus ook in de tuin – is niet altijd alles perfect. Aan blaadjes en vruchten wordt geknaagd. Accepteer dat je de tuin deelt met vele bewoners. Meestal blijft de schade beperkt en vaak wordt het evenwicht ook vanzelf hersteld. Luizen worden gegeten door lieveheersbeestjes; slakken staan op het menu van egels, vogels en spitsmuizen. Niks doen kan dus prima lonen. Mocht plaagbestrijding toch nodig blijken, kies dan voor biologische middelen en vermijd in ieder geval de giftige insecticiden.

9. Ruim eens wat minder op

De tuin hoeft niet op alle plekken netjes te zijn. Rommelhoekjes zijn geweldige plekken voor insecten en kleine dieren om te schuilen en nestjes te bouwen. Een verwilderd hoekje in de tuin kan een wonder van biodiversiteit blijken. Onkruid bestaat niet, maar wel staan sommige planten misschien niet op de gewenste plaats of zijn deze in overmaat aanwezig. Dan kan ingrijpen wel noodzakelijk zijn.

10. Maak de tuin eetbaar voor alles en iedereen

Bodemleven krijgt voeding door afgestorven plantenresten en gevallen blad te laten liggen of door het toevoegen van compost. Met de juiste keuze aan planten worden insecten, vogels en kleine zoogdieren gevoed. Ook voor mensen valt er in een natuurlijke tuin veel te genieten: groenten, kruiden, noten en andere vruchten. Het eten van seizoensgewassen leidt tot een gezond en gevarieerd eetpatroon.

Bron: [Klimaatvriendelijk tuinieren - Groei & Bloei](#)

Foto: [Bomen in je tuin kleine bomen - Groei & Bloei](#)